

Crònica

La Biblioteca d'Història Rural: 10 llibres

La Sala de Graus de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona va acollir el dia 27 de juny l'acte de presentació dels 10 primers llibres de la Biblioteca d'Història Rural, en el transcurs del qual es va fer entrega del primer Premi Mestall a treballs de recerca de Batxillerat convocat per l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines (AHRCG).

Des de la seva creació l'any 1999, l'AHRCG s'ha consolidat com un referent en l'estudi i en la promoció de la història rural. Tot i la modèstia dels mitjans de què disposa, al llarg dels seus quatre anys de vida l'entitat ha aconseguit tirar endavant tot un seguit d'interessants iniciatives encaminades a la difusió d'aquesta temàtica entre els seus associats i, per extensió, entre el conjunt de la ciutadania. D'entre totes aquestes en destaquen dues pel notable impacte social que han tingut. Per una banda, la participació en la publicació de la Biblioteca d'Història Rural, una iniciativa editorial única al nostre país en aquest àmbit temàtic; fruit de l'estreta col·laboració que manté l'AHRCG amb el Centre de Recerca d'Història Rural (CRHR) de la Universitat de Girona, enguany aquesta Biblio-

teca ha arribat als 10 títols. Per l'altra, la convocatòria del Premi Mestall a treballs de recerca de Batxillerat presentats arreu de Catalunya.

L'èxit assolit per ambdues iniciatives va animar els seus responsables a organitzar en un acte conjunt la presentació en societat dels 10 primers títols de la Biblioteca d'Història Rural i l'entrega dels premis Mestall als guanyadors de la present edició.

L'acte es va obrir amb el parlament de la professora d'història moderna de la Universitat de Barcelona Eva Serra, que va començar recordant el magnífic treball que des de fa anys està duent a terme el grup d'historiadors que integren el CRHR de la Universitat de Girona i l'AHRCG amb l'objectiu de recuperar els arxius patrimonials agraris de les comarques gironines i difondre'n el seu interès.

A continuació Josep Fontana, catedràtic emèrit d'història econòmica de la Universitat Pompeu Fabra, va posar els treballs publicats a la Biblioteca d'Història Rural com a exemple del gran avenç que en els últims anys s'ha fet a l'Estat espanyol, i en particular a Catalunya, en el camp de la història agrària. Basant-se en la seva pròpia experiència com a especialista en l'estudi de la revolució liberal espanyola, Fontana va afirmar que, actualment, dins de l'àmbit de la història agrària s'està en una fase de superació dels vells marcs teòrics i de formulació de noves preguntes; en aquest sentit, va destacar el seu interès personal pels llibres de la Biblioteca d'Història Rural, que en molts casos –segons va dir– li han proporcionat nous punts de vista i estímuls intel·lectuals per a les seves recerques.

Per la seva banda Rosa Congost, directora de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona

–del qual forma part el CRHR– i membre fundadora de l'AHRCG, va destacar que els èxits assolits per aquesta entitat al llarg dels seus quatre anys d'existència, tant pel que fa al conjunt d'iniciatives que ha tirat endavant com pel que fa al nombre de socis que ha aconseguit agrupar (175), es deuen en gran part al treball desinteressat i entusiasta de molta gent que creu en el projecte. Pel que fa a la Biblioteca d'Història Rural, Congost va subratllar que si s'ha pogut dur a terme ha estat per la coincidència d'una editorial –CCG Edicions– predisposada a publicar llibres d'història i un grup d'historiadors que fa temps que treballa en l'àmbit de la història rural i que pot oferir estudis de qualitat per ser publicats.

Finalment, Pere Gifre, president de l'AHRCG, va agrair la feina feta i el suport rebut a tots aquells que han fet possible la Biblioteca d'Història Rural. Així mateix, Gifre va exposar breument alguns dels reptes de futur de l'associació que presi-

deix. Per una banda, obrir una quarta col·lecció de llibres dins de la Biblioteca d'Història Rural dirigida a un públic ampli i amb un format més gran i amb més il·lustracions. Per l'altra, assolir la xifra dels 200 socis.

Un cop acabats els parlaments es va procedir a la lectura del veredict del jurat del primer Premi Mestall a treballs de recerca de batxillerat. El premi fou concedit a Maria Bertran (IES de Tremp) pel treball «Estudi demogràfic de Salàs de Pallars». Així mateix el jurat acordà concedir 3 mencions especials ex aequo a Marc August Muntanya (IES La Garrotxa d'Olot) pel treball «El tifus a Riudaura, 1863»; a Anna Esteller (Col·legi Lestonnac-L'Ensenyança de Tarragona) pel treball «La societat canareva dels segles XVI-XVII. Els llinatges més representatius»; i a Jénifer Juárez (IES Llobregat de l'Hospitalet de Llobregat) pel treball «Fayón: resucitar del olvido».

L'acte va posar de manifest un cop més la vitalitat de què gaudeix en aquests moments l'AHRCG, així com la seva voluntat de seguir essent una entitat oberta a la societat.

Josep Colls i Comas

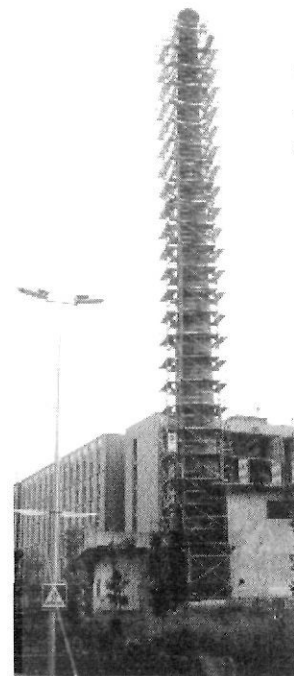
Xemeneies industrials, un patrimoni a conservar

L'Ajuntament de Girona ha obligat a restaurar i mantenir en la seva integritat la xemeneia de l'antiga fàbrica dels Químics, de 60 metres d'alçada, que va estar a punt de ser escapçada a causa de les desviacions i esquerdes que presentava.

Avançada la segona meitat del segle XIX, en el paisatge català van anar apareixent esveltes xemeneies industrials. Simbòliques construccions, elements físics i visuals emblemàtics de la nova societat que anava con-

figurant la revolució industrial.

Fins fa 30 anys, una xemeneia fumant era considerada la manifestació externa d'un esperit actiu, enginyós i emprenedor, era el gran símbol de prosperitat i de progrés. Els homes d'empre-

La xemeneia dels Químics.

PERE JOAN SUREDA

L'última oportunitat

Tal com vam avançar en l'editorial del número 218, es prepara una nova edició del Debat Costa Brava, a semblança del celebrat l'any 1976. Sugerit repetidament des de diverses instàncies, el convoca finalment la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Com en la primera ocasió, el congrés serà itinerant, amb sessions a diversos punts del litoral.

En aquell primer debat, celebrat quan els ajuntaments encara eren franquistes i els partits polítics encara eren clandestins, el protagonisme va anar a càrrec dels grups i les associacions que havien rebrotat i rebut un nou impuls amb el final de la dictadura. En la redacció final consensuada, es va fer un diagnòstic de les deficiències detectades en els àmbits físic, econòmic i humà de la costa gironina, i es va establir una llista de propostes alternatives per a cada situació. Al cap de vint-i-set anys, moltes de les mancances persisteixen o han crescut, i moltes de les alternatives estan per estrenar. Llavors es va reivindicar la democràcia i l'autonomia com a solució dels problemes, però ni l'una ni l'altra no han estat la panacea que s'esperava. Els governants d'aquests anys no sempre han tingut més seny que els seus antecessors; els poders econòmics, sovint aliats amb els polítics, han fet valer els seus interessos per damunt dels dels ciutadans; i aquests, al seu torn, han continuat aferrats molt sovint a la còmoda situació heretada.

El nou debat, amb ajuntaments i partits inclosos, serà molt més complicat que l'anterior. Caldrà un gran esforç conjunt dels poders públics i de la iniciativa privada per tal de donar resposta a les grans qüestions pendents: salvar el medi ambient, ordenar l'urbanisme, planificar les infraestructures, equilibrar les activitats productives, reconvertir el turisme, promoure el territori, i encara més, per fer tot això d'una manera coordinada i global. Pot ser una ocasió d'or o bé una altra -l'última- oportunitat perduda.

Narcís-Jordi Aragó